

Täysistunto

Tiistai 5.9.2023 klo 14.00—17.58

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain ja poliisilain 5 luvun 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 7/2023 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Rantanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.57 Sisäministeri Mari Rantanen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalaki tuli voimaan vuonna 2018. Laissa säädetään muun muassa Rajavartiolaitoksen tutkittaviksi kuuluvista rikoksista sekä salaisesta tiedonhankinnasta rikosten estämiseksi ja vaaran torjumiseksi. Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan painopiste on ihmisten rajan ylittämiseen liittyvän rikollisuuden torjunta. Esimerkkeinä voidaan mainita laittoman maahantulon järjestäminen, törkeän laittoman maahantulon järjestämiseen liittyvät ihmiskaupparikokset, valtionrajarikokset sekä matkustusasiakirjoihin liittyvät väärennysrikokset. Lisäksi Rajavartiolaitos estää ja selvittää muun muassa luonnonvararikoksia ja merellisiä ympäristörikoksia.

Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on parantaa Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan edellytyksiä sekä yhdenmukaistaa ja selventää säännöksiä. Esitys liittyy talvella 2023 hyväksyttyihin pakkokeinolain ja poliisilain muutoksiin, jotka tulevat voimaan 1. lokakuuta tänä vuonna. Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eräitä Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 3 luvun salaisia tiedonhankintakeinoja koskevia säännöksiä.

Ensiksikin televalvontalupa rikoksen estämiseksi voitaisiin jatkossa antaa henkilöä koskevaksi ilman, että tuomioistuimien lupapäätöksessään antaisi luvan teleosoite- tai telepääte-laitekohtaisesti. Tietyn henkilön käyttämien teleosoitteiden ja telepäätelaitteiden yksilöintitietojen selvittäminen jäisi edelleen Rajavartiolaitoksen pidättämiseen oikeutetun virkamiehen virkavastuulla selvitettäväksi asiaksi. Samalla vahvennettaisiin perusteluvelvollisuutta sen varmistamiseksi, että... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu] — Jokos se nyt toimii taas? No niin. — Samalla vahvennettaisiin perusteluvelvollisuutta sen varmistamiseksi, että televalvonta kohdistuu vain toimenpiteen kannalta välttämättömiin henkilön telepääteosoitteisiin tai telepäätelaitteisiin.

Toiseksi hallituksen esityksessä mahdollistettaisiin Rajavartiolaitokselle peitelty tiedonhankinta tietoverkossa, kun estetään rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

tään kaksi vuotta vankeutta. Peitellyssä tiedonhankinnassa on kysymys tiettyyn henkilöön kohdistuvasta lyhytkestoisesta vuorovaikutuksessa tapahtuvasta tiedonhankinnasta, jossa rajavartiomiehen tehtävän salaamiseksi käytetään vääriä, harhauttavia tai peiteltäviä tietoja. Tietoverkkojen käyttö on lisääntynyt rikollisessa toiminnassa. Tämän vuoksi on lisääntynyt myös Rajavartiolaitoksen tarve peitellylle tiedonhankinnalle tietoverkossa. Esimerkiksi laittoman maahantulon järjestämiseen liittyviä rikoksia valmistellaan ja toteutetaan kansainvälisesti tietoverkkojen avulla.

Vielä kolmanneksi poliisilakiin tehtäisiin tekninen termimuutos.

Arvoisa puhemies! Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain salaisia tiedonhankintakeinoja koskevat säännökset perustuvat olennaisilta osiltaan pakkokeinolain säännöksiin salaisista pakkokeinoista. Tavoitteena on, että esityksessä ehdotettavat muutokset vastaavat pääosiltaan lokakuussa voimaan tulevia pakkokeinolain ja poliisilain vastaavia muutoksia. Esityksessä ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan mahdollisimman yhtä aikaa mainittujen lakimuutosten kanssa, kuitenkin viimeistään tammikuussa 2024. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri Rantanen. — Edustaja Garenew, olkaa hyvä.

15.01 Kaisa Garenew ps: Arvoisa puhemies! Hallitus on antanut eduskunnalle ehdotuksen, jolla on tarkoitus muuttaa Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalakia. Vastaava muutos on tulossa voimaan lokakuun alusta lähtien myös poliisi- ja pakkokeinolakeihin. Siksi on hyvin loogista, että se halutaan tuoda nopealla aikataululla myös Rajavartiolaitoksen rikostorjuntaa koskevaan lainsäädäntöön.

Muutos helpottaa Rajavartiolaitoksen työtä rikoksien torjumisessa. Muutoksella poistetaan tietyn henkilön salakuunteluluvan rajausta yhteen tiettyyn tunnettuun laitteeseen. Esimerkiksi, jos salakuuntelulupa on kohdistunut epäillyn puhelinnumeroon, ei hänen hankkimaansa toista liittymää olla voitu salakuunnella ilman toista lupaa. Jatkossa televalvontalupa olisi siis henkilöä, ei laitetta koskeva.

Helpotettu televalvontaoikeus koskisi sellaisia tapauksia, joissa epäilystä rikoksesta voisi saada vähintään kahden vuoden tuomion.

Tämä muutos helpottaa muutenkin jo kuormittuneiden tuomioistuinten työtä, kun jokaiselle eri viestintävälineelle ei enää tarvitse hakea erillisiä lupia.

Salakuunteluun ja muuhun valvontaan liittyvää lainsäädäntöä luotaessa on toki aina muistettava myös perusoikeuksien turvaaminen. Meidän tulee pitää huolta siitä, että pikkuhiljaa lakeihin tehtävät pienet muutokset eivät johda siihen, että ihmiset joutuvat kevyin tai väärin perustein valvonnan kohteiksi. Pidän todella arvokkaana sitä, että tätäkin puolta asiasta käsitellään ja pidetään esillä.

Arvoisa puhemies! Rajavartiolaitos tekee tärkeää työtä Suomen rajojen ja itsenäisyyden turvaamiseksi yhteistyössä poliisin, Puolustusvoimien ja Tullin kanssa. Kuten Raamatussa sanotaan: ”Kun Korkein jakoi kansoille perinnöt, kun hän erotteli ihmiset, hän määräsi kansojen rajat israelilaisten luvun mukaan.” Suomen valtion rajat ovat itsenäisyytemme merkki, ja niitä tulee suojella parhaalla mahdollisella tavalla: osaamisella, lainsäädännöllä ja isänmaallisella sydämellä.

Kiitos hallitukselle, joka on ilmaissut selkeän tahtotilan rakkaan maamme rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden parantamiselle. Suomen rajojen sisäpuolelle tulee jatkosakin päästä vain asianmukaisin asiakirjoin, ja siitä me pidämme yhdessä huolta. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

15.04 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Nyt meillä on tänään täällä käsittelyssä erittäin tarpeellinen hallituksen esitys, jossa ehdotetaan muutettavaksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettua lakia ja poliisilakia. Rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain muutokset koskevat eräitä salaisia tiedonhankintakeinoja ja niiden käytön edellytyksiä. Vallitsevassa tilanteessa Rajavartiosto saa poliisilain sallimana hankkia salaista tietoa vain sellaisista päätelaitteista, joissa teleosoite tai telepäätelaitte on ennalta tiedossa, kuten sisäministeri äsken toi esille. Tässä hallituksen esityksessä tämä rajoitus poistetaan aiheellisesti. On hyvä ottaa huomioon, että kuunneltava henkilö voi esimerkiksi helposti käydä ostamassa aina uuden sim-kortin tai puhelimen. Esityksen tuoma muutos helpottaisi siis tuomioistuinten taakkaa vähentämällä käsittelyjä, koska silloin ei jokaiselle uudelle laitteelle tai numerolle tarvittaisi aina uutta lupaa.

Arvoisa puhemies! Peitelty tiedonhankinta ehdotetaan mahdollistettavaksi tietoverkossa tehtynä ennalta estettäessä Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi kuuluvaa rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta. On perusteltua, että televalvontaa koskeva sääntely muutettaisiin teleosoite- tai telepäätelaittekohtaisuuden sijaan henkilösidonnaiseksi. Televalvontaa koskevassa luvassa ei enää luetaisi erikseen niitä kaikkia telepäätelaitteita tai -osoitteita, joita lupa koskee, vaan tuomioistuin myöntäisi luvan kohdistaa televalvontaa henkilön hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen. Muutoksen ansiosta Rajavartiolaitoksen ei tarvitsisi siis hakea enää erikseen yksittäisiä lupia kullekin henkilön hallussa olevalle tai hänen oletettavasti muuten käyttämälleen salaiselle teleosoitteelle tai telepäätelaitteelle, joka selviää televalvontaluvan myöntämisen jälkeen. Tuomioistuin päättää ehdotuksen mukaan edelleen henkilöstä, jonka viestintään televalvonnan on tarkoitus kohdistua.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on järkevä ja kannatettava siitäkin näkökulmasta, että sen arvioidaan säästävän viranomaisten resursseja, kun jatkossa ei olisi enää tarvetta hakea ja käsitellä uutta lupaa aina, kun ilmenee saman henkilön käytössä oleva tiedonhankinnan kannalta olennainen luvan ulkopuolinen teleosoite tai -päätelaitte. Televalvontaa koskevien tuomioistuinkäsittelyiden määrän voidaan arvioida jonkin verran vähenevän ja resurssien siis näin säästyvän. Hallituksen esityksen luonnoksesta annetuissa lausunnoissa ehdotettua lainsäädäntöä pidettiin suurelta osin perusteltuna ja yhdenmukaisena pakkokeinolain ja poliisilain vastaavien muutosten kanssa.

Lopuksi on todettava, että onneksi tämän hallituksen toimesta nyt vihdoin Suomen ja suomalaisten turvallisuus on laitettu etusijalle, ja tämä on vain alkusoittoa. — Kiitos paljon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

15.08 Mira Nieminen ps: Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettua lakia ja poliisilakia suuntaan, joka mahdollistaa sen, että Rajavartiolaitos voi käyttää rikostorjunnassa tiedonhankintakeinoja ja telepäätelaitetietoja vastaavasti kuin poliisiviranomaiset käyttävät. Lain tarkoituksena on tietojen hakeminen niin, ettei lupaa tarvitse hakea vain sillä hetkellä tiedossa oleviin teleosoitteisiin tai telepäätelaitteisiin, vaan televalvontaa voidaan kohdistaa mihin tahansa henkilön käytössä oleviin laitteisiin tämän jälkeen ilman uutta lupaa, kun Rajavartiolaitok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

sen estettävänä on rikos, josta ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta. Tuomioistuimien tulee päättämään kuitenkin henkilöstä, kehen pakkokeino kohdistuu. Samat oikeudet on hyväksytty poliisille helmikuussa 2023, ja muutokset tulevat voimaan pakkokeinolakiin nyt lokakuun alussa.

Rikollisuus on muuttanut muotoaan monella tavalla tietotekniikan ja viestintäteknologian kehittymisen myötä, jolloin myös telepäätelaitteita ja -yhteyksiä käytetään yhä enenevässä määrin. Kansainvälistyminen ja toiminta yli rajojen on lisääntynyt sekä lisääntyä voimakkaasti, jolloin on tärkeää huolehtia, että myös Rajavartiostolla on mahdollisuus suorittaa rikosentorjuntaan liittyviä tehtäviä riittävillä oikeuksilla, jotta me voimme yhdessä laajemmin vastata kohdattaviin turvallisuusuuhkiin muun muassa kansainvälisessä liikkuvuudessa, huume- ja ihmiskaupassa sekä terrorismissa. Lainsäädännön tulee kulkea kehityksen mukana. Rikollisuus ja rikolliset eivät odota, vaan tekovälineet sekä yhteydet kehittyvät, ja usein näissä tekijät ovat myös askeleen edellä. Tämän takia meillä tulee olla riittävän tehokas lainsäädäntö, jossa viranomaisen pystyy suorittamaan niille määrättyjä tehtäviä rikosten ennalta estämiseksi ja vaaran torjumiseksi kansalaisten parhaaksi. Turvallisuutta edesauttavien instrumenttien tulee olla tarkoituksenmukaisia, uskottavia ja selkeitä, että turvallisuusviranomaiset voivat tehdä työtä oikeilla työkaluilla.

Arvoisa puhemies! Arjen rikostorjuntatyössä salaiset pakkokeinot ja näihin liittyvät telepäätelaitetiedot viestintäverkkojen puheluista, viesteistä ja sijainneista ovat esitutkinnassa usein hyvin merkittävässä roolissa selvittäessä rikoksia. Ne ovat hallinnollisesti ja tutkinnallisesti hyvin työllistäviä, koska päätekyselyjä ja tietoja saattaa olla rikoslajin ja sen laajuuden mukaan hyvin paljon.

Televalvontatietojen käyttö on tarkoin ja tiukasti valvottua. On ymmärrettävää, että salaiset pakkokeinot ja telepäätelaitetietojen käyttö huolestuttavat juuri yksityisyyden ja perusoikeuksien näkökulmasta, vaikka niihin sovelletaan tiukkoja sääntöjä ja määräyksiä niiden käytettävyyden ja ilmoitusvelvollisuuksiin ja säilytettävyyteen liittyvien aikarajojen suhteen. Toimenpiteet voivat vaikuttaa myös yksityisiin oikeuksiin, joita suojataan näillä käytön edellytyksillä ja rajoituksilla. Yksityisyydensuoja on huomioitava kokonaisuudessa, jossa telepakkokeinojen käyttöön liittyy tiukkaa oikeudellista sääntelyä. Siksi niitä käytetään harkiten ja asianmukaisin oikeuksin ja tuomioistuimen määräyksin. Lainmuutoksen myötä tutkittavaan asiaan myönnetyn televalvontaluvan hakemisen jälkeen ei uutta lupaa enää tarvitse tehdä yksittäisenä lupana, vaan televalvontaa voidaan suorittaa henkilön käytössä oleviin, luvan myöntämisen jälkeen ilmitulleisiin laitteisiin ja osoitteisiin. Tämä muutos purkaa hallinnollista kuormaa ja viranomaisten ja tuomioistuinten osalta merkittävästi sujuvoittaa ja nopeuttaa esitutkintaa sekä säästää viranomaisten resursseja. Myös hallitusohjelmassa on esitetty tähän liittyvää tahtotilaa, jossa työaikaa kohdennetaan järkevästi. Tämä on perusteltu ja oikeansuuntainen lakimuutos, jossa Rajavartiolaitos saa yhtäläiset oikeudet poliisin kanssa ja jossa he suorittavat työtään Suomen rajaturvallisuuden kanssa.

Arvoisa puhemies! Kansalaisnäkökulmasta yhdenmukainen toiminta on kannatettavaa lain ja toimenpiteiden ennakkoinnin takia. Tuomioistuimen rooli heikkenee hieman uusien liitettyjen päätelaitetietojen kontrollin osalta, mutta toisaalta jo nyt esitettävä viranomaisen tekee itsenäisesti, harkintaa käyttäen perustellut päätökset, jotka tuomioistuimien myös useimmiten hyväksyy pidättämiseen oikeutetun virkamiehen toimesta. Jatkossa tuleekin huolehtia Rajavartiolaitoksen ja poliisin mahdollisuudesta riittävään ja laadukkaaseen koulutukseen salaisten pakkokeinojen käytön osalta sekä niin, että koulutukset vastaavat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

toisiaan. Kohdistamalla riittävää laillisuusvalvontaa viranomaisten tekemiin toimenpiteisiin ja päätöksiin pystytään ennalta estämään ei-tarkoituksenmukaista käyttöä. Kansalaisten luottamuksen säilyminen on ensisijaista, ja samalla voidaan tehostaa esitutkintaa turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä vähenevien resurssien käyttämiseksi tarkoituksenmukaisemmin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

15.14 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annettua lakia sekä poliisilakia. Rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain muutokset koskisivat eräitä salaisia tiedonhankintakeinoja ja niiden käytön edellytyksiä. Poliisilain muutos olisi luonteeltaan tekninen. Tarkoituksena on siis muuttaa lakeja siten, että salaisena tiedonhankintakeinona toteutettavan televalvonnan lupaa ei jatkossa enää lähtökohtaisesti rajoitettaisi vain tiettyihin luvan hakemisen hetkellä tiedossa oleviin teleosoitteisiin, kuten esimerkiksi puhelinnumeroihin, tai telepäätelaitteisiin, kuten esimerkiksi fyysiseen puhelimeen. Rajoituksen poistaminen on perusteltua. Muutos vähentää tuomioistuinkäsittelyjä, kun jokaiselle uudelle laitteelle tai numerolle ei tarvitse hakea erikseen uutta lupaa. Peitelty tiedonhankinta ehdotetaan mahdollistettavaksi tietoverkossa tehtynä ennalta estettäessä Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi kuuluvaa rikosta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

Arvoisa puhemies! Koska rikostorjunnan toimenpiteillä puututaan jossain määrin esimerkiksi yksityiselämän suojaan ja omaisuudensuojaan, on lakia säädettäessä aina huolehdittava kansalaisten perusoikeuksista, ja näin tullaan tekemään. On selvää, että rikosten estäminen on meille kaikille varmasti tavoite, jonka saavuttamista yleinen etu ja yhteiskunnallinen intressi vankasti edellyttävät. Rajavartiolaissa onkin valmiiksi säädetty yleisiä periaatteita, joita Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan tulee soveltaa. Näitä ovat perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen ohella esimerkiksi suhteellisuusperiaate, vähimmän haitan periaate, tarkoitussidonnaisuuden periaate sekä mahdollisuus siirtää toimenpidettä tai luopua siitä. Näistä periaatteista pidetään kiinni jatkossakin. Esityksen lausuntopalautteessa on mainittu, että Poliisihallitus korostaa koulutuksen merkitystä näiden uusien toimivaltuuksien käytön yhteydessä. Tärkeää on huolehtia, että poliisissa ja Rajavartiolaitoksessa päätöksentekijöiden koulutustasot vastaavat toisiaan, kun näitä pakkokeinoja käytetään. Mielestäni edellä mainittuja päätöksentekoa ohjaavia periaatteita on syytä korostaa ja alleviivata koulutusvaiheessa.

Arvoisa puhemies! Olen sangen tyytyväinen ja kiitänkin sisäministeriä myös, että hallitus ottaa sisäisen turvallisuuden tilasta vankan kopin, edistää ja yhdenmukaistaa lainsäädäntöä useilla sisäisen turvallisuuden sektoreilla tehokkaasti ja oikeaan suuntaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.17 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Lyhyesti vain. On hyvä, että nämä lainsäädännöt saatetaan ajan tasalle, koska tässä Suomeen kohdistuvassa tiedustelussa eivät ne kaverit tule meille ilmoittamaan, että me olemme teitä nyt vakoilemassa, vaan he toimivat tietoverkoissa mahdollisimman salaa ja käyttäen kaikkia mahdollisuuksia, heidän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

käytössään olevia välineitä ja tietotaitoa. Tämän takia, meillä kun on voimassa oleva tiedustelulaki ja nyt Rajavartiolaitoksen ja poliisin omat lainsäädännöt saadaan ajan tasalle, pystymme torjumaan näitä uhkia, mitä ulkoa tulee.

Se on ihan varmaa jo, että meihin kohdistuu, vaikka olemme tiedustelulain säätäneet jo ajat sitten ja se on toimiva lainsäädäntö ja mahdollistaa meidän viranomaisille suojata Suomelle tärkeitä asioita kaikilla mahdollisilla tavoilla tietoverkoissa... Tämäkin lainsäädäntö on hyvä askel eteenpäin, ja toivotaan, että tulevat lainsäädännöt ovat samanlaisia, että asioita seurataan, ja kun tulee tarve muuttaa, niin muutetaan ne nopeasti, koska se toinen osapuoli — se, joka tekee Suomelle vahinkoa — ei varmasti meidän etua ajattele, vaan meidän on pidettävä siitä tiukasti huoli. Kiitoksia ministerille siitä, että hän on toiminut aktiivisesti tässä asiassa ja pidämme Suomen lainsäädännön sillä tasolla, että voimme iskeä kiinni niihin Suomen kannalta vahingollisiin tekoihin, joita tietoverkoissa koko ajan tapahtuu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

15.18 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kun täältä varmaan monesti tulee tällä kaudella kritisoitua erilaisia hallituksen esityksiä, niin sitten on paikallaan kyllä myös kehua niitä, joista voi kiitosta antaa. Tämä esitys on juuri sellainen.

Jos pähkinänkuoressa käydään läpi, mitä tämän esityksen myötä saadaan aikaiseksi, niin ensinnäkin pystymme tehostamaan viranomaisten resurssien käyttöä, mikä varmasti aina on keskeinen keino parantaa myös meidän turvallisuutta: että viranomaiset kykenevät nykyisillä resursseilla huolehtimaan siitä, että pystyvät omat tehtävänsä hoitamaan ja sitä kautta lisäämään kansalaisten turvallisuutta. Tätä voi kyllä edelleen tukea.

Toisekseen, tässä kun sääntelyä tarkennetaan, myös huolehditaan siitä, että kansalaisten ja varsinkin nyt sitten esimerkiksi tällaisen telekuuntelun tai televalvonnan kohteena olevan henkilön perusoikeudet turvataan tämän sääntelyn tarkistamisen myötä.

Kaikilta osin toivon, että tämä lakimuutos saatetaan viipymättä voimaan ja sitä kautta annetaan meidän viranomaisille sellaiset toimintamahdollisuudet, jotta he pystyvät omat tehtävänsä toteuttamaan ja sitä kautta lisäämään kansalaisten turvallisuutta, ja tästä voi kyllä hallitusta kiittää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

15.20 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen tavoitteena on tosiaankin Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan tehostaminen. Kyse on hyvin tärkeästä esityksestä, ja sitä on helppo tukea myöskin täältä salin vasemmasta laidasta, kuten edustaja Räsäsenkin puheenvuorosta hyvin saattoi päätellä. On erittäin tärkeää, että me pidämme lainsäädännön toimivana ja vaikuttavana, kun on kyse turvallisuudestamme ja sen varmistamisesta tarpeellisilla lainsäädännön muutoksilla.

Tämän hallituksen esityksen ansioksi, arvoisa puhemies, on luettava myös se säästö, jota muutoksen toteuttamisella arvioidaan syntyvän esimerkiksi tuomioistuinkäsittelyiden vähentyessä jatkossa kenties jopa merkittävästi nykyisestä. Onkin hyvä, että hallituksen esityksen luonnoksesta annetun lausuntopalautteen anti on ollut suurelta osin tätä muutosta tukeva, ja näyttäisi siltä, että tämä muutos voidaan kohtuullisen ripeästi sitten lainsäädäntöön tämän talon läpi viedä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

Kysyisin kuitenkin sisäministeriltä siitä, kun tässä esityksessä todetaan myöskin niin, että ”Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan virkamiehet tarvitsevat koulutusta uuden lainsäädännön käyttöönottamisen yhteydessä”. Kun tämä koulutustarve täällä erityisesti mainitaan ja nostetaan esiin, niin miten tullaan varmistamaan se, että virkamiehet saavat tosiaankin tämän tarvitsemansa koulutuksen ja näin voidaan sitten lainsäädännön muutos saattaa myöskin käytäntöön ja vaikuttamaan siellä arjen tasolla ripeästi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

15.21 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Nopeus ja rikosten estäminen, ennaltaehkäisy, ovat varmasti niitä asioita, joita kaikki haluamme edistää. On monta kertaa todettu, että on hyvin vaikea pysyä siinä rikollisten perässä, ja on erinomaisen hyvä kohta nyt kiittää hallitusta nimenomaisesti tästä esityksestä, tästä Rajavartiolaitoksen ja poliisilain muutoksesta. On päivänselvää, että tämä vähentää byrokratiaa, mitä tässä maassa on syytä monilta osin tehdä, ja se ajassa pysyminen on totta kai tärkeää. Ja kun resurssit ovat jo rajalliset, niin niiden käyttö järkevästi on erittäin iloinen asia. Nimenomaan, kuten tässä jo mainittiinkin, tämä tuomioistuinten käsittelyn nopeutuminen ja se työmäärän vähentäminen siellä on erittäin tarpeen. Siellä on todella paljon asioita, jotka pitää saada eteenpäin, ja on hyvä, jos näitä keinoja löydetään lisää.

Mutta tietysti toivotaan, että sitten suoritetaan tämän lain seuranta siitä, kuinka se on lähtenyt sujumaan, ja tarkastellaan jatkossa, vieläkö sieltä joitakin muita porsaanreikiä löytyisi. Mutta kiitos tästä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

15.23 Saku Nikkanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tässä kuuntelin keskustelua, ja tietysti olen tutustunut tähän esitykseen, ja itsekin intoudun kehumaan hallitusta hyvästä esityksestä. Näin tuoreena hallintovaliokunnan jäsenenä tervehdin ilolla tällaista valmistelua ja tällaisia meidän kansallista turvallisuuttamme parantavia esityksiä. Viranomaisyhteistyö, niin kuin tässä on monessa puheenvuorossa mainittu, on äärimmäisen tärkeää, ja tämä kyllä lisää sitä, kun me mietimme, miten laaja maantieteellinen alue koko tämä meidän isänmaamme on ja miten laajat rajat ja miten pienillä resursseilla loppujen lopuksi tästä turvallisuudesta vastataan. Nimittäin kyllä turvallisuus on sitten loppujen lopuksi kuitenkin sellainen, että niin täällä vasemmalla kuin oikeallakin laidalla meidän kaikkien tehtävänä on vaalia sitä ja edistää sitä. — Kiitos tästä esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rantanen, kolme minuuttia.

15.24 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! Kiitos eduskunnalle vilkkaasta keskustelusta ja hallituksen kehumisestakin. Otamme ne luonnollisesti ilolla tässä kohtaa vastaan.

Kuten tästä esityksestäkin saatatte havaita, niin todella meillä rikollisuus siirtyy verkoon yhä enemmän ja hyvin usein lainsäätäjä on sen pari askelta rikollisia perässä. Mutta tässä saadaan korjattua yhtä kohtaa, jotta verkossa tapahtuvaan rikollisuuteen päästään paremmin kiinni.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 20/2023 vp

Hallitusohjelmassahan todetaan viranomaisten toimivaltuuksista, erityisesti turvallisuusviranomaisten toimivaltuuksista, ja tämä esitys yhdeltä osaltansa toteuttaa hallitusohjelmaa, jossa siis halutaan katsoa, että meidän kaikkien viranomaisten toimivaltuudet ja tiedonvaihtokin vastaavat tätä nykyistä turvallisuus- ja toimintaympäristöä, jossa viranomaisemme lakia pyrkivät valvomaan ja rikoksia torjumaan.

Täällä on nostettu useammassakin puheenvuorossa esiin se, että on tärkeää pitää huolta perus- ja ihmisoikeuksista ja yksityisyydensuojasta, ja näin se on. Meillä Suomessa lait säädetään siten, että siellä on varmistettu tämäntyyppiset asiat. Näiden tällaisten salaisten pakkokeinojen käyttö ei ole kovinkaan matalan kynnyksen takana, mutta kuitenkin sellaisen kynnyksen takana, jolla vielä pystytään rikoksia torjumaan. On tärkeää löytää tämä tasapaino, ja nähdäkseni suomalainen lainsäädäntö tähän hyvin vastaa.

Edustaja Hoskonen totesi täällä tästä lainsäädännön ajantasaisuudesta, ja siitä pitää pitää koko ajan huolta. On nimittäin niin, että erityisesti meidän turvallisuusympäristö muuttuu niin nopeasti, että lainsäädännön pitää olla ketterää ja nopeaa, jotta se pystyy tähän vastaamaan.

Edustaja Peltonen, tiedustelite koulutusasioista. On aivan selvää, että kun uusia toimivaltuuksia tulee, huolehdimme siitä, että viranomaiset ovat koulutettuja näiden käyttöön ja että toimivaltuuksia käytetään oikein.

Edustaja Rantanen, Piritta, totesitte tämän lain seurannasta. Kyllä, ja on selvää, että suomalainen viranomaisen käyttää toimivaltuuksiaan vastuullisesti, mutta ilman muuta tätä lakia jatkossakin seurataan.

Ehkä loppuun totean vielä sen, että on hyvin tärkeää, että muun muassa tuomioistuimissa, jotka, niin kuin täällä on erinomaisen hyvin todettu, ovat äärimmäisen ruuhkaisia, ruuhkia saadaan purettua tälläkin tavalla, että pystymme näihin lakeihin säätämään keinoja, joilla joka asia ei tuomioistuinten käsittelyyn jatkossa mene. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.